2018-079

Nota Lokeren Sterrestraat 96

Programma van maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

18-7-2018

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Lokeren Sterrestraat 96, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota[1] bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat een gecombineerd metaaldetectie/veldkartering en proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in een uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

De metaaldetectie (veldkartering) en het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. De metaaldetectie en veldkartering vond plaats, zoals omschreven in het programma van maatregelen van de bureaustudie, tijdens het proefsleuvenonderzoek. In eerste instantie werden de graszoden oppervlakkig verwijderd ter hoogte van de proefsleuven. Dit niveau werd eerst gecontroleerd met een metaaldetector op de aanwezigheid van metalen artefacten (mogelijk musketkogels, knopen, munten, …) en visueel geïnspecteerd op niet-metalen artefacten (mogelijke geweerkeien, aardewerk, …). De relevante vondsten werden opgemeten als puntvondstlocaties en voorzien van een vondstlabel. Bij de aanleg van de sleuf zelf werd tijdens het stelselmatig verdiepen naar het archeologisch vlak ook metaaldetectie uitgevoerd. Als laatste werden de eventuele archeologische sporen gecontroleerd op aanwezigheid van metalen voorwerpen. Op deze manier wordt 12,5% (proefsleuven en kijkvensters) van het terrein onderzocht door middel van een metaaldetector en kunnen er uitspraken gedaan worden over de aan- of afwezigheid van relevant vondstmateriaal en de nood voor eventueel verder onderzoek.

Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 8 proefsleuven: vier parallelle sleuven volgens een NW-ZO oriëntatie en vier parallelle sleuven volgens een WNW-OZO oriëntatie. Het sleuvenplan kon bijna volledig gevolgd worden. Enkel in het westen, ter hoogte van de voormalige bebouwing werd het sleuvenplan aangepast. In plaats van één lange sleuf werden vijf korte sleufjes aangelegd, omwille van praktische redenen en de hoge verstoringsgraad in deze zone. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden enkele kijkvensters, dwarssleuven en volgsleuven aangelegd enerzijds om bepaalde sporen te verifiëren of om duidelijkheid te krijgen in een bepaald spoor en anderzijds om de schijnbare afwezigheid van sporen te bevestigen. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De adviezone voor verder onderzoek was ca. 6230m² groot zoals aangegeven in de opgemaakte bureaustudie. Het terrein was ingenomen als woonzone en opgeschoten grasland. Aan de noordwestelijke zijde kon een strook van ca. 280m² niet onderzocht worden, aangezien deze nog

[1] https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4583

toebehoorde aan de achtertuinen van de woningen aan de Sterrestraat 88 en 92. Van de onderzoekbare zone, ca. 5950m², werd 668m² (11,2%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 75m² (1,3%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee behaald (12,5%). Het onderzoek kon een goed licht werpen op het archeologisch potentieel dat in dit geval duidelijk negatief bleek te zijn. Het onderzoek toont diverse recente verstoringen aan, vooral naar de Sterrestraat toe.

Op archeologisch vlak kon gesteld worden dat er een hoge archeologische waarde aan het terrein kon gegeven worden. Een nabijgelegen opgraving aan het Hoedhaar bracht immers sporen aan het licht uit de Romeinse periode en ook sporen van een militair kamp uit de 17de eeuw, waaronder een viertal tonwaterputten met militair materiaal. Sporen of vondsten van dit kamp konden binnen het plangebied verwacht worden. Daarnaast tonen diverse archeologische onderzoeken in de omgeving het archeologisch potentieel aan van de regio met sporen en structuren uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen.

Het proefsleuvenonderzoek heeft echter aangetoond dat binnen het plangebied geen relevante sporen en/of vondsten aanwezig zijn. Met uitzondering van enkele greppels en grachten werden geen noemenswaardige sporen aangetroffen. Één gracht kan in verband gebracht worden met een gracht gekarteerd op de 18de-eeuwse Ferrariskaart. Daarnaast werden geen sporen en/of vondsten vastgesteld die te linken zijn aan een militair kamp. In het westelijke deel van het plangebied werden wel diverse recente puinkuilen en verstoringen vastgesteld die te maken hebben met de voormalige bebouwing en verhardingen.

Op basis van de resultaten van de veldkartering/metaaldetectie en het proefsleuvenonderzoek zal een verder archeologisch onderzoek geen nieuwe of extra informatie opleveren. Er dient bijgevolg geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren.

Het archeologisch ensemble wordt voorlopig bewaard bij Acke & Bracke Archeologie. Na afronding zal het ensemble definitief bewaard worden, volgens de bepalingen van de Code van Goede Praktijk, bij de initiatiefnemer.